

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.7.2020 г.
COM(2020) 319 final

2020/0142 (APP)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение 2003/76/ЕО за определяне на мерките, необходими за прилагането на Протокола, приложен към Договора за създаване на Европейската общност, относно финансовите последици от изтичането на срока на договора за ЕОВС и Изследователския фонд за въглища и стомана

Обяснителен меморандум

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Европейският съюз ратифицира Парижкото споразумение на 4 октомври 2016 г., с което пое ангажимент да допринася за задържане на световното покачване на температурата доста под 2°C и да полага усилия то да бъде ограничено до 1,5°C. Вследствие на това международно задължение ЕС, съвместно с държавите членки, договори шест амбициозни набора от цели за намаляване на емисиите на парниковите газове с 80 % до 95 % до 2050 г. и с 40 % до 2030 г.

През ноември 2018 г. Европейската комисия представи стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика до 2050 г. — „Чиста планета за всички“¹. В своето съобщение — в резултат на поканите от Европейския парламент и Европейския съвет — Комисията очерта редица мерки, сред които и проучване на начина, по който чрез активи на Европейската общност за въглища и стомана в ликвидация биха могли да бъдат подпомогнати революционни технологии за стоманодобивни процеси с почти нулеви въглеродни емисии.

В съответствие със своята дългосрочна визия през декември 2019 г. Комисията публикува съобщението относно Европейския зелен пакт². Сред мерките, които трябва да бъдат предприети, Комисията постави декарбонизацията на сектора на стоманата на преден план в политическия дневен ред и пое ангажимент да проучи дали част от финансирането по линия на Европейската общност за въглища и стомана в ликвидация може да се използва за подпомагане на производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии до 2030 г. През следващите десетилетия Европа ще има нужда от допълнителни инвестиции в размер от 175 до 290 милиарда евро. В този контекст, в рамките на плана за инвестиции на Европейския зелен пакт, Комисията предлага да се преразгледат правните основания на Изследователския фонд за въглища и стомана, за да бъде стимулиран притокът на частен капитал към зелени проекти.

Програмата за изследвания на Изследователския фонд за въглища и стомана (RFCS) е програма на ЕС за финансиране, чрез която се финансират научноизследователски проекти в секторите на въглищата и стоманата. RFCS има собствени правни основания, които не попадат в обхвата на Многогодишната финансова рамка. След изтичане на срока на Договора за Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) през 2002 г. и съгласно Протокол 37, приложен към Договорите на ЕС, държавите членки създадоха нов „Изследователски фонд за въглища и стомана“ (RFCS) като продължение на програмата на Европейската общност за въглища и стомана и програмата за Научни изследвания и технологично развитие. По програмата за изследвания на RFCS бяха предоставяни годишно около 40 млн. евро за финансиране в областта на научните изследвания и иновациите в секторите, свързани с въглищата и стоманата (с

¹ COM(2018) 773 final — Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския Съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка. Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика (28.11.2018 г.).

² COM(2019) 640 final, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Европейският зелен пакт (11.12.2019 г.).

разпределение 27,2 % за въглищата и 72,8 % за стоманата), като за развиване на знанията и насърчаване на иновациите бяха обединени партньори от промишлеността, МСП, водещи изследователски центрове и университети от целия Европейски съюз. Дейностите по нея се финансират от приходите, генерирани от активите на ЕОВС в ликвидация, в съответствие с член 1, параграф 2 от Протокол 37. С цел намаляване, доколкото е възможно, на колебанията във финансирането на изследванията, които могат да бъдат предизвикани от движенията на финансовите пазари, се прилага изравняване. Вследствие на намаляващите приходи от управление на активите, запълването на бюджета на RFCS от нетните приходи и от изравнителния механизъм спадна от 42 милиона евро през 2017 г. на 12 милиона евро през 2019 г. През 2017 г. Комисията предложи да се използват отменени бюджетни кредити и нареждания за събиране, за да се допълни бюджетът до сумата от 40 милиона евро до 2020 г.³ През април 2018 г. Европейският парламент прие законодателна резолюция [P8_TA (2018)0061]⁴, придружаваща съгласието му относно Решение 2018/599 на Съвета⁵, чиято цел беше да се разреши използването на всички отменени бюджетни кредити и нареждания за събиране, направени в рамките на програмата на „Изследователския фонд за въглища и стомана“ (RFCS) от 2003 г. насам. В тази резолюция Европейският парламент призовава за по-активно управление на активите на ЕОВС в ликвидация или дори за използване на някои от тези фондове за даване на ход на основни проекти с цел повишаване на чистотата и конкурентоспособността на европейската стомана.

Както се признава⁶, за успешното прилагане на програмата за изследвания на RFCS е необходимо годишно финансиране в размер на най-малко 40 милиона евро. При текущия лихвен процент обаче, като се има предвид изчерпването на наличните ресурси, за да се даде възможност за прилагане на изравнителния механизъм и с оглед на оттеглянето на Обединеното кралство, ще бъде трудно да се генерира подходяща годишна възвръщаемост на инвестираните активи в краткосрочен до средносрочен план.

Неотдавнашен преглед от Сметната палата на Европейската общност за въглища и стомана⁷ съдържа заключението, че финансирането на RFCS единствено въз основа на приходите от управлението на активи не е устойчиво при сегашните лихвени условия. По-специално Съдебната палата изрази становището, че преразглеждането на финансовите насоки е неотложно и с него е следвало да се даде отговор на това по какъв начин би могло собственият капитал на ЕОВС в ликвидация да стане по-производителен в рамковата научноизследователска програма на ЕС.

През юни 2019 г. консултативните групи по въглища и стомана (КГВ и КГС)⁸ настоятелно призоваха за преразглеждане на правните основания, за да се гарантира продължаването на програмата, като същевременно адаптираха целите към текущите нужди на сектора. Същевременно те одобриха постепенното използване на дял от

³ Решение 2018/599 на Съвета за изменение на Решение 2003/76/ЕО (ОВ L 101, 20.4.2018 г., стр. 1)
⁴ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0061_EN.html

⁵ Решение 2018/599 на Съвета за изменение на Решение 2003/76/ЕО (ОВ L 101, 20.4.2018 г., стр. 1)

⁶ Сметна палата: Преглед № 10/2019: Европейска общност за въглища и стомана — ликвидацията на дейността върви по план, но финансирането за научноизследователска дейност вече не е устойчиво (стр. 13).

⁷ *Пак там*, стр. 17.

⁸ Задачата на консултативната група по въглищата (КГВ) и консултативната група по стоманата е да подпомагат Комисията в управлението на програмата за изследвания, съответно за свързаните с въглищата и свързаните със стоманата аспекти. Членовете на консултативните групи са лица, които се назначават от Комисията, за да представляват общ интерес, споделян от заинтересованите лица. Членовете се назначават за период от 42 месеца.

активите, приблизително равен на една трета (което съответства на около 50—70 милиона евро на година за периода 2021—2027 г.) за финансиране на научноизследователски проекти за сектора на въглищата и стоманата във взаимодействие с Механизма за справедлив преход, инициативата за въгледобивните региони в преход⁹, „Хоризонт Европа“ и Фонда за иновации. На 25 юни 2019 г. обединената *ad-hoc* група на КГВ и КГС одобри отварянето на активите на ЕОБС.

Научните изследвания и иновациите дават възможност за разработване и демонстриране в енергоемките сектори на съоръжение в подходящ мащаб, с което да се изпитват всички технически и икономически данни, за да се пристъпи към експлоатацията за промишлени или търговски цели на технологията при минимален риск. В съобщението относно Зеления пакт от 2019 г. е предложено да бъдат подкрепени екологично чисти авангардни технологии в стоманодобива, водещи до производство на стомана с нулеви въглеродни емисии до 2030 г., и да се проучи дали може да се използва част от финансирането, ликвидирано в рамките на Европейската общност за въглища и стомана. Изследователският фонд за въглища и стомана по-специално ще разработи чисто производство на стомана, което ще доведе до коренна промяна на ситуацията, като спомогне за въвеждане на енергоемките отрасли, като например химическата промишленост и производството на цимент, до неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Впоследствие преразглеждането на правните основания на RFCS придоби значимост, неотложност и амбиция.

В светлината на посоченото по-горе с това предложение се предлагат промени в настоящото решение. Неговата цел е да се даде възможност да бъдат продадени част от активите¹⁰ на ЕОБС в ликвидация за периода 2021—2027 г., за да се осигури годишно разпределение за RFCS в размер на 111 милиона евро на година. С това годишно разпределение ще продължи подпомагането на съвместните научни изследвания в секторите, свързани с въглищата и стоманата, по линия на програмата за изследвания на RFCS, освен това ще бъдат подпомагани революционни технологии, водещи до производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии до 2030 г., и научноизследователски проекти в сектора на въгледобива за управление на справедливия преход на бивши въгледобивни рудници или въгледобивни рудници в процес на закриване, както и съответната инфраструктура в съответствие с механизма за справедлив преход и с член 4, параграф 2. Специално за сектора, свързан със стоманодобивната промишленост, Комисията ще се стреми да подпомага научноизследователски проекти посредством специално съвместно програмирано партньорство¹¹ за чиста стомана във взаимодействие с други програми на Европейския съюз, по-специално в Рамковата програма за научни изследвания и иновации.

⁹ Вж. съображение 11.

¹⁰ Равнището на активите, които трябва да се вземат предвид за изчислението, е равнището от 31.12.2019 г.

¹¹ „Съвместно програмирано европейско партньорство“ означава инициатива, подготвена с ранното участие на държавите членки, при която Съюзът заедно с частни и/или публични партньори (като например промишлеността, университетите, научноизследователски организации, органи със задължение за обществена услуга на местно, регионално, национално или международно равнище или организации на гражданското общество, включително фондации и неправителствени организации (НПО) се ангажират съвместно да подпомагат развитието и прилагането на програма от научноизследователски дейности. Съвместно програмираните европейски партньорства са създадени въз основа на меморандуми за разбирателство и/или договорни условия между Комисията и такива частни и/или публични партньори, в които се определят целите на партньорството, съответните ангажименти за

Европейското публично-частно партньорство се счита за ценен инструмент за подпомагане на разработването и изпълнението на научноизследователски дейности от стратегическо значение, така че да се даде възможност на Съюза да преодолява глобални предизвикателства и да запази своята конкурентоспособност.

ПРЕДЛОЖЕНИ ПРОМЕНИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА, АКО Е НЕОБХОДИМО, ЗА ДА СЕ ОСИГУРИ ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ОТ 40 МИЛИОНА ЕВРО И ДА СЕ ФИНАНСИРАТ ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ.

Предлага се изменение на Решение 2003/76/ЕО, за да се осигури до 2027 г. годишно разпределение на RFCS, което ще се използва, както следва: С 40 милиона евро на година ще се финансират съвместните научни изследвания в секторите на въгледобива и на стоманодобива, а с останалите 71 милиона евро ще бъдат финансирани революционни технологии, водещи до производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии, и научноизследователски проекти за управление на справедливия преход на бивши въгледобивни рудници или въгледобивни рудници в процес на закриване, както и съответната инфраструктура в съответствие с механизма за справедлив преход. Тези разпределения и свързаните с тях плащания следва да се генерират от нетния доход от инвестициите и, при необходимост, от постъпленията, генерирани от продажбата на активи.

Това разпределение следва изрично да бъде заложено в решението, за да се осигури предвидим поток от ресурси в достатъчно голям мащаб, така че да може да продължи желаната подкрепа за съвместни научни изследвания в секторите на стоманата и въглищата.

Досега активите на ЕОВС в ликвидация се управляваха въз основа на това, че възвръщаемостта от инвестираните активи ще бъде средството, с което се финансират научноизследователски проекти. Това е отразено в текста на раздел 1 („използване на паричните средства“) от приложението към Решение (2003/77/ЕО) на Съвета и в съображение 3 от същото решение, където също е предвидено, че „свкупният капитал на активите на Изследователския фонд за въглища и стомана, придобит чрез ликвидацията, следва да се запази цял“.

Поради описаните по-горе причини такъв подход не е в съответствие с нуждите да се осигури необходимото равнище на финансиране, така че да може да се осигури жизнеспособност на значима научноизследователска програма за секторите на стоманата и въглищата.

Следователно да продължава да се настоява активите от фонда да останат непокътнати, не е реалистично и това трябва да се промени. Освен това няма повече задължения да се съхраняват ресурсите с цел осигуряване на гаранции на кредиторите на ЕОВС, тъй като вече няма неизплатени заеми.

За тази цел е необходимо да се измени решението с цел по-добре да се отразят потребностите на свързаната с него политика, която трябва да бъде обслужвана от ЕОВС в ликвидация, и предизвикателствата, свързани с генериране на възвръщаемост

финансови приноси и/или приноси в натура на партньорите, ключовите показатели за качество на изпълнението и за въздействие, както и крайният продукт, който трябва да бъде получен. Те включват определяне на допълнителни научноизследователски дейности, които се провеждат от партньорите и от научноизследователската програма.

на необходимото равнище на фона на текущите пазарни условия, като същевременно се запазят достатъчно ресурси, за да може ЕОВС да генерира приходи след 2027 г.

Предлага се да бъде премахнат изравнителният механизъм, тъй като след приемането на предложените промени той се счита за остарял инструмент.

Освен това Комисията ще използва възможността с преразглеждане на решението да отпише задължения, когато очакваните разходи по събирането биха надвишили сумата за събиране и отписването не би навредило на престижа на Съюза; ако задължението не може да бъде събрано с оглед на неплатежоспособността на длъжника или на друго производство по несъстоятелност; когато събирането противоречи на принципа на пропорционалност.

И накрая, следва да бъдат заличени член 2, параграф 2, в който е представена процедурата за приемане на многогодишните финансови насоки за управление на активите, и член 4, параграф 3, в който е представена процедурата за приемане на многогодишните технически насоки за програмата, тъй като те са вече напълно излишни с оглед на член 2, параграф 2 от Протокол 37¹².

Тези излишни разпоредби следва да се заличат от съображения за прозрачност и защото на тях вече не може да се разчита.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Предложението е част от законодателния пакет, с който се преразглежда програмата за изследвания на RFCS. По-специално то е свързано с:

- Предложение на Комисията за изменение на Решение 2008/376/ЕО на Съвета относно приемането на програмата за изследвания на Изследователския фонд за въглища и стомана и относно многогодишните технически насоки за тази програма.
- Предложение на Комисията за изменение на Решение 2003/77/ЕО за установяване на многогодишни финансови насоки за управление на активите на Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) при ликвидация и при завършване на ликвидацията, управлението на активите на RFCS. Преразглеждането на Решение 2003/77/ЕО на Съвета под отговорността на Генерална дирекция „Бюджет“ също е в съответствие с прегледа на Европейската сметна палата на приключването на дейността на ЕОВС.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е преразгледано в съответствие с Парижкото споразумение, съобщението „Европейският зелен пакт“¹³, с което се определя рамката за превръщане на ЕС в първия неутрален по отношение на климата континент до 2050 г. и

¹² В момента на приемането на решения 2003/76 и 2008/376, Протокол № 34 относно финансовите последици от изтичането на срока на Договора за ЕОВС и Изследователския фонд за въглища и стомана (2001 г.), приложен към Договора за ЕО, имаше правно основание само за Решение 2003/76.

¹³ COM(2019) 640, 11 декември 2019 г.

последвалото го съобщение на Комисията „План за инвестиции за устойчива Европа — План за инвестиции на Европейския зелен пакт“¹⁴ от 14 януари 2020 г.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание, което дава на ЕС правото да действа, е член 2 от приложения към Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз Протокол (№ 37) относно финансовите последици от изтичането на срока на Договора за ЕОВС и на Изследователския фонд за въглища и стомана.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Мерките за изпълнение на Протокола са определени с решение на Съвета, като внасянето на предложения за изменения в него е част от изключителните права на Комисията за инициатива за законодателни предложения.

• Пропорционалност

Предложението е необходимо за определяне на мерките, необходими за прилагането на Протокола, приложен към Договорите на ЕС, относно финансовите последици от изтичането на срока на Договора за ЕОВС и на Изследователския фонд за въглища и стомана.

• Избор на инструмент

С инструмента се изменя решение на Съвета и затова е необходимо той да бъде решение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство

Предложението се основава на резултатите от седемгодишния доклад, с който се извършва мониторинг върху програмата на RFCS, включително оценка на очакваните ползи, със съдействието на експертна група¹⁵. Последният седемгодишен доклад беше публикуван на 5 февруари 2020 г.¹⁶. Експертите анализираха функционирането на програмата на RFCS, оцениха развитията на технологиите и очакваните ползи от програмата за сектора и обществото и изготвиха препоръки за подобряване на програмата, включително преразглеждане на правното основание.

• Консултации със заинтересованите страни

Заинтересованите страни от RFCS участваха в няколко *ad-hoc* срещи, специфични срещи на консултативните групи (консултативната група по въглищата — КГВ, консултативната група по стоманата — КГС) и срещи на Програмния комитет на Научно-изследователската програма на RFCS (COSCO) (еквивалентен на програмния

¹⁴ COM(2020) 21, 14 януари 2020 г.

¹⁵ Докладът за мониторинга и оценката е предвиден в разпоредбите, изложени в Решение № 2008/376/ЕО на Съвета, публикувано в Официален вестник от 20 май 2008 г., № OJ L 130/7 и изменено с Решение 2017/955 на Съвета от 29 май 2017 г.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_en

комитет на „Хоризонт 2020“). Като пряк резултат от тези срещи на 25 юни 2019 г. обединената *ad-hoc* група на КГВ и КГС одобри отварянето на активите на ЕОВС.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Предварителните резултати от настоящия доклад за мониторинга и оценката на RFCS бяха илюстрирани на семинара „Стомана и въглища: нова перспектива“, организиран от Европейската комисия на 28 март 2019 г., на който присъстваха повече от 100 заинтересовани страни¹⁷.

- **Оценка на въздействието**

За предложеното преразглеждане не е необходима оценка на въздействието, понеже е малко вероятно очакваните икономически, екологични или социални въздействия да бъдат значителни.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Предложението се основава на резултатите от седемгодишния доклад, който предвижда редовен преглед на програмата на RFCS, включително оценка на очакваните ползи.

- **Основни права**

Предложението е в съответствие с принципа за защита на основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

С предложението не се създават нови задължения, които да бъдат начислявани на общия бюджет по линия на настоящата МФР.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

При това положение изменението се отнася само за следните разпоредби:

(1) Член 1, параграф 1а

Настоящият член въвежда клаузата „de minimis“ и се основава на член 101 от Финансовия регламент относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза. Той позволява на Комисията да отписва задължения, дори преди да бъдат изчерпани всички възможни решения, в ограничени и специфични случаи, когато очакваните разходи по събирането биха надвишили сумата за събиране и отписването не би навредило на престижа на Съюза, или в случай на несъстоятелност на длъжника, или когато събирането противоречи на принципа на пропорционалност. Прилагането на тази клауза ще даде възможност да се гарантира надлежно приключване на процеса на ликвидация.

(2) Член 2, параграф 1

Активите се управляват от Комисията по такъв начин, че да се поддържа годишно разпределение за RFCS в размер на [111 милиона евро] до 2027 г. с

¹⁷ https://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=9DB3A26D-B1D8-8BED_0A23CA684631B0CF

цел финансиране на научните изследвания в секторите, свързани с въгледобива и производството на стомана, а именно [40 милиона евро], за да се финансират съвместни научни изследвания във въпросните сектори и [71 милиона евро], за да се финансират научни изследвания за революционни технологии, водещи до производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии, и проекти за научни изследвания и иновации за управление на справедливия преход на бивши въгледобивни рудници или въгледобивни рудници в процес на закриване, както и съответната инфраструктура в съответствие с механизма за справедлив преход за сектора на въгледобива и в съответствие с член 4, параграф 2. След 2027 г. активите се управляват от Комисията по такъв начин, че да бъде гарантирана дългосрочна възвръщаемост. Активите се инвестират, за да се запази и, ако е възможно, да се повиши стойността на тези активи.

(3) Член 2, параграф 1, буква а)

1а. Годишното разпределение на [111 милиона евро] следва да се състои от нетния доход от инвестициите, а когато те са недостатъчни, от продажбата на част от активите на ЕОВС в ликвидация, а при завършване на ликвидацията — активите на Изследователския фонд за въглища и стомана.

(4) В член 2 параграф 2 се заличава.

(5) Член 3, параграф 1

1. За да се покажат продажбите на част от активите, всяка година се изготвят сметка „Печалби и загуби“, баланс и финансов отчет, отделно от другите финансови операции на Европейския съюз, от операциите по ликвидацията, предвидени в член 1, и от инвестиционните сделки и операциите по член 2. Тези финансови отчети се прилагат към финансовите отчети, изготвяни ежегодно от Комисията съгласно член 318 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Финансовия регламент относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Европейския съюз.

(6) Член 3, параграф 2

2. Правомощията на Европейския парламент, на Съвета и на Сметната палата във връзка с контрола и освобождаването от отговорност във връзка с изпълнение на бюджета, така както са определени в Договора за функционирането на Европейския съюз и Финансовия регламент относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Европейския съюз, се прилагат за операциите, посочени в параграф 1.

(7) Член 4, параграф 1

1. Нетният доход от инвестиции, предвиден в член 2, и постъпленията, генерирани чрез продажбата на част от активите, представлява външни целеви приходи в общия бюджет на Европейския съюз. Тези приходи се определят за конкретна цел, а именно финансирането на изследователски проекти в секторите, свързани с въгледобива и производството на стомана, които не попадат в Рамковата програма за научни изследвания. Тези приходи формират Изследователски фонд за въглища и стомана и се управляват от Комисията.

(8) В член 4 параграф 3 се заличава.

- (9) В член 5 параграф 2 се заличава.
- (10) Приложението се заличава.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение 2003/76/ЕО за определяне на мерките, необходими за прилагането на Протокола, приложен към Договора за създаване на Европейската общност, относно финансовите последици от изтичането на срока на договора за ЕОВС и Изследователския фонд за въглища и стомана

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Протокол № 37 относно финансовите последици от изтичането на срока на договора за ЕОВС и Изследователския фонд за въглища и стомана, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 2, първа алинея от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент¹,

в съответствие със специална законодателна процедура,

като има предвид, че:

- (1) Срокът на Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана изтече на 23 юли 2002 г. в съответствие с член 97 от него. На 24 юли 2002 г. всички активи и пасиви на Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) бяха прехвърлени на Съюза.
- (2) В съответствие с Протокол № 37 нетната стойност на активите и пасивите според счетоводния баланс на ЕОВС от 23 юли 2002 г. се счита за активи, предназначени за научноизследователска дейност в секторите, предназначени за научни изследвания в секторите, свързани с въгледобива и производството на стомана, които се наричат „ЕОВС в ликвидация“. След завършване на ликвидацията те ще се наричат „активи на Изследователския фонд за въглища и стомана“.
- (3) Освен това в Протокол № 37 се предвижда, че приходите от активите, наричани по-долу „Изследователски фонд за въглища и стомана“, се използват изключително за научни изследвания извън рамковата научноизследователска програма, в секторите, свързани с въгледобива и производството на стомана, в съответствие с разпоредбите на Протокол № 37 и приетите въз основа на него актове.
- (4) На 1 февруари 2003 г. Съветът прие Решение 2003/76/ЕО², в което се определят правилата за прилагане на Протокол № 37.

¹ ОВ С , , стр. .

² ОВ L 29, 5.2.2003 г., стр. 22—24.

- (5) Поради контекста на нисък лихвен процент приходите, предназначени за финансиране на научноизследователски проекти в областта на въглищата и стоманата, бързо намаляват.
- (6) Това води до ситуация, в която е възможно да не бъде достигнат критичният минимален наличен бюджет за организиране на годишна покана за представяне на предложения за програмата за изследвания на Изследователския фонд за въглища и стомана („програмата“).
- (7) Необходим е критичен минимален бюджет за организиране на поканата, за да може с нея да се осигурява значима подкрепа на важни проекти за съвместни научни изследвания, които разполагат с критичната маса и добавена стойност за ЕС за подобряване на устойчивостта, т.е. здравето, безопасността, условията на труд и намаляването на въздействието върху околната среда в секторите, свързани с въгледобива и производството на стомана.
- (8) В рамките на Съобщението „Европейският зелен пакт“ — COM(2019) 640 final Комисията поема ангажимента до 2030 г. да подкрепя революционни технологии в стоманодобива, водещи до производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии. За тази цел Комисията се ангажира да провери дали би могло да се използва част от финансирането по линия на ЕОБС в ликвидация.
- (9) За да се постигнат целите на ЕС, в съобщението относно План за инвестиции за устойчива Европа и Механизма за справедлив преход — COM(2020) 21 final — е сметено за необходимо да се преразгледат правните основи на RFCS, за да могат да бъдат използвани активите на ЕОБС в ликвидация и активите на RFCS при завършване на ликвидацията.
- (10) Продажбата на дял от активите на ЕОБС в ликвидация и (при завършване на ликвидацията) на активите на RFCS за финансиране на научни изследвания в секторите на въглищата и стоманата следва да бъде разрешена, при условие че резервите се запазят, за да се гарантират ограничените оставащи задължения, произтичащи от непредвидени пасиви, и че все пак разумна част от активите, която не е необходима за гореспоменатото, следва да се инвестира, за да се генерират приходи.
- (11) Продажбата на дял от активите на ЕОБС в ликвидация и на активите на RFCS при завършване на ликвидацията може да е необходима, за да се осигури до 2027 г. годишно разпределение на [111 милиона евро] на RFCS, което ще се използва, както следва: С [40 милиона евро] на година ще се финансират съвместните научни изследвания в секторите на въглищата и стоманата, а с останалите [71 милиона евро] ще се финансират революционни технологии, водещи до производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии и научноизследователски проекти за управление на справедливия преход на бивши въгледобивни рудници или въгледобивни рудници в процес на закриване, както и съответната инфраструктура в съответствие с механизма за справедлив преход и с член 4, параграф 2. Възможността за продажба на дял от активите на ЕОБС в ликвидация и на активите на RFCS при завършване на ликвидацията е ограничена до финансирането на годишни разпределения за финансовите години 2021—2027.
- (12) Следователно RFCS следва да се финансира не само от нетния доход от инвестициите, но и когато е необходимо, от постъпленията, генерирани от

продажбата на част от активите във фонда до размера, предвиден за периода 2021—2027 г.

- (13) Член 2, параграф 2, в който е определена процедурата за приемане на многогодишните финансови насоки за управление на активите, и член 4, параграф 2, в който е определена процедурата за приемане на многогодишните технически насоки за програмата, следва да бъдат заличени, понеже те са излишни поради член 2, параграф 2 от Протокол 37.
- (14) Предложено е да бъде премахнат изравнителният механизъм, тъй като той е остарял инструмент.
- (15) Към член 1 следва да се добави нов параграф, за да се даде възможност за отписване на задължения въз основа на принципите, установени в член 101, параграф 2, първа алинея от Финансовия регламент¹⁸.
- (16) Поради това Решение 2003/76/ЕО следва да бъде съответно изменено,
ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение 2003/76/ЕО се изменя, както следва:

- (1) Член 1 се изменя, както следва:

а) Вмъква се следният параграф 1а:

„1а. Комисията отписва всички задължения, дори преди изчерпване на всички споменати решения в следните случаи:

- а) когато очакваните разходи по събирането биха надвишили сумата за събиране и отписването не би навредило на престижа на Съюза
- б) когато задължението не може да бъде събрано с оглед на неплатежоспособността на длъжника или на друго производство по несъстоятелност;
- в) когато събирането противоречи на принципа на пропорционалност.“

- (2) Член 2 се изменя, както следва:

а) Параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Активите се управляват от Комисията по такъв начин, че да се поддържа годишно разпределение за RFCS в размер на [111 милиона евро] до 2027 г. с цел финансиране на научните изследвания в секторите, свързани с въгледобива и производството на стомана, а именно [40 милиона евро], за да се финансират съвместни научни изследвания във въпросните сектори, и [71 милиона евро], за да се финансират научни изследвания за революционни технологии, водещи до производство на стомана с почти нулеви въглеродни емисии и проекти за научни изследвания и иновации за управление на справедливия преход на бивши въгледобивни рудници или въгледобивни рудници в процес на закриване, както и съответната инфраструктура в съответствие с механизма за справедлив преход и в съответствие с член 4, параграф 2. След 2027 г. активите се управляват от Комисията по такъв начин, че да бъде гарантирана дългосрочна

¹⁸ ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1.

възвръщаемост. Активите се инвестират, за да се запази и, ако е възможно, да се повиши стойността на тези активи.“

б) Вмъква се следният параграф 1а:

„1а. Годишното разпределение на [111 милиона евро] се състои от нетния доход от инвестициите, а когато те са недостатъчни, от продажбата на част от активите на ЕОВС в ликвидация, а при завършване на ликвидацията — на активите на Изследователския фонд за въглища и стомана.“

в) Параграф 2 се заличава.

(2) В член 3

а) Параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. За да се покажат продажбите на част от активите, всяка година се изготвят сметка „Печалби и загуби“, баланс и финансов отчет, отделно от другите финансови операции на Европейския съюз, от операциите по ликвидацията, предвидени в член 1, и от инвестиционните сделки и операциите по член 2.

Тези финансови извлечения се прилагат към финансовите извлечения, изготвяни ежегодно от Комисията съгласно член 318 от Договора за функционирането на Европейския съюз и Финансовия регламент относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Европейския съюз.“

б) Параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Правомощията на Европейския парламент, на Съвета и на Сметната палата във връзка с контрола и освобождаването от отговорност във връзка с изпълнение на бюджета, така както са определени в Договора за функционирането на Европейския съюз и Финансовия регламент относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Европейския съюз, се прилагат за операциите, посочени в параграф 1.“

(3) В член 4

а) Параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Нетният доход от инвестиции, предвиден в член 2, и постъпленията, генерирани чрез продажбата на част от активите, представлява приход в общия бюджет на Европейския съюз. Този приход се определя за конкретна цел, а именно финансирането на изследователски проекти в секторите, свързани с въгледобива и производството на стомана, които не се покриват от Рамковата програма за научни изследвания. Този приход формира Изследователски фонд за въглища и стомана и се управлява от Комисията.“

б) Параграф 3 се заличава.

(4) В член 5 параграф 2 се заличава.

(5) Приложението се заличава.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*. То се прилага от 1 януари 2021 г. включително.

Член 3

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател